

Карл Май

Гибелни пясъци

Първа глава

Планинските пещери на Сахара

Слънцето почти беше вече извървяло дневния си път. Ето защо след непоносимата жега бях легнал малко встрани от кладенеца изцяло в сянката на моята ездитна камила, докато другите керванджии се бяха настанили около застоялата солено-сладка вода и внимателно слушаха хвалебствените слова на моя кадим¹ Камил, с които не спираше да ме превъзнася. Можех да разбирам всяка дума и с тайно удоволствие слушах какви усилия полагаше, за да представи безбройните ми добри качества във възможно най-благоприятната светлина.

– Ти се казваш Абрам Бен Сакир и си богат човек, нали? – попита той седящия до него търговец от Мурсук. – И колко плащаш на ден на всеки от придружителите си в това пътуване?

– По двеста каури² – с готовност отвърна човекът. – Не е ли достатъчно?

– Да, за туй, което притежаваш, е достатъчно. Но моят сихди е много по-богат от теб. Той се казва Кара Бен Немзи и в оазисите на неговата родина пасат хиляда коня, пет хиляди камили, десет хиляди кози и двайсет хиляди овце с тлъсти опашки и всичките животни са негови. Всекидневно ми дава по един Абун Нокта,³ тъй че, когато се завърна в моя дуар, аз ще съм по-богат и от теб. Ха кажи ми какво си ти в сравнение с него?

Този самохвалко страшно лъжеше, защото му плащях по един сребърен талер седмично, а не всеки ден, така че пресметнато той получаваше дневно по около петдесет пфенига. Богатият търговец само вдигна рамене и каза:

– Аллах дава и Аллах взема, всички хора не могат да бъдат еднакво заможни.

– Прав си – кимна Камил – и понеже моят господар е любимец на Аллага, той е получил много неща от него. Ти имаш ли представа колко е прочуто името хаджи Кара Бен Немзи във всички страни и сред всички народи на земята? Той говори на всичките четири хиляди и петдесет

1. Слуга Б. нем. изд.

2. Дребни морски миди, които се използват в целия Судан като разменна монета. Б. нем. изд.

3. Букално: Баща на точката – австрийски сребърен талер. Б. нем. изд.

езика, знае имената на всичките осемдесет хиляди животни и растения, умее да лекува всичките десет хиляди болести и убива лъва с единствен куршум. Неговата майка беше най-красивата жена на света. Майката на неговия баща наричаха олицетворение на всичките добродетели, а пък трийсет и шестте жени, които има, са покорни, хубави и ухалят на амбра като райските цветя. Той е побеждавал войските на всички герои. Пред неговия глас трепери дори черната пантера, а ако дойдат да ни нападнат онези разбойници туарегите, в чиито земи се намираме, за съжаление, в момента, то ще е достатъчна неговата малка пушка, за да ги обърне в бягство. Погледни го! Виждаш ли, че носи две пушки, една голяма и една малка? С голямата като нищо ще срине цяла кала⁴, а пък с малката може да стреля сто хиляди пъти, без да зарежда, и затуй тя се нарича бундикийет ет текрар.⁵ Кажете ми се иска тези негодници да се появят и тогава ще видите...

– Мълчи, за Бога! – побърза да го прекъсне шейхът ал джемали. – Ако споменаваш за тези убийци, на шейтана като нищо може да му хрумне наистина да ни ги докара на главата и тогава сме загубени!

– Загубени ли? След като моят ефенди, а също и аз сме при вас?

Навярно той щеше да продължи да дърдори в същия дух, но ето че шейхът ал джемали посочи към слънцето и каза:

– Погледнете, мъже, слънцето докосва вече хоризонта! Идва часът за вечерната молитва. Възхвалете Аллаха, прославете го и му отдайте нужната почит!

Всички скочиха на крака, потопиха ръце във водата, после коленичиха с лице към Мека и започнаха да се молят с предписаните поклони и движения на ръцете, повтаряйки думите на свещената фатиха след стария шейх ал джемали.

Междувременно аз също коленичих в пясъка, за да кажа моята християнска вечерна молитва, естествено, без да повтарям движенията на арабите, защото и без друго не бях премълчал пред тях, че не съм мохамеданин. Още миналия ден, веднага след като с моя Камил бях догонил техния търговски керван, бях достатъчно искрен да им го кажа. Въпреки това те ми бяха разрешили да се присъединя към тях.

Когато молитвата свърши и се изправихме на крака, забелязахме, че от север към нас се приближава самотен ездач на камила. Неговата хеджина бе превъзходен бързоног бегач, а въоръжението му се

4. Крепост. Б. нем. изд.

5. Пушка на повторението – т. е. магазинна (автоматична) пушка. Б. нем. изд.

състоеше от дълга арабска пушка и два ножа. Ножовете бяха закрепени за гривните на китките му. Този начин за носене на ножове е много опасен за противника – по време на ръкопашна схватка туарегът се стреми да го прегърне и да забие двете остриета в гърба му.

– Селям! – поздрави той, като скочи от седлото, без да изчака камилата да коленичи. – Разрешете ми да напоя тук моята хеджина и да ви предупредя да се пазите от враговете, срещу които яздите!

Той се беше загърнал с дълъг бял бурнус, изпод чиято качулка се виждаше гъстата му черна коса, обилно намазана с мас. Беше висок и як човек. Имаше кръгло лице със сплеснати скули, къс, почти чип нос, малки очи и закръглена брадичка. Ако носеше „литхам“, онази кърпа на лицето, която оставя открити само очите, то щях да съм напълно убеден, че пред мен е застанал туарег.

– Бъди ни добре дошъл – отвърна шейхът, когато ездитното животно на непознатия само се затича към водата. – Но кого имаше предвид, като спомена за някакви врагове?

– Имошарите – отговори човекът.

Тази дума има същото значение, както и думата туареги, с която си служат само арабите, докато самите хора от въпросното разбойническо племе се наричат имошари.

– Искаш да кажеш туарегите? Нима ще се натъкнем по пътя си на неколцина от тях?

– Даже са твърде многочислена банда и се намират в оазиса Сегедем.

– Аллах! Точно там смятахме да пренощуваме!

– Няма да можете. Ние бяхме цял керван от над трийсет мъже с осемдесет камили. Пътувахме от Бир Ишайя и мислехме, че сме в безопасност. Но щом пристигнахме в Сегедем, веднага бяхме нападнати от скрилите се там имошари и въпреки храбрата ни съпротива всички керванджии бяха изклани. Аз съм единственият човек, който успя да избяга.

– Аллах! – слисано възкликна старият шейх. – Шейтанът е изпречил тези кучета на пътя ни! Те сигурно ще останат да дебнат в Сегедем. Какво да правим? Дали да чакаме, докато си отидат, тук, край Бир Икбар, чиято вода само в крайна нужда може да се пие от хора, а пък за животните ни няма да стигне дори за един ден?

Той огледа объркано хората. Лицето на търговеца Абрам Бен Сакир придоби разтревожен израз.

– Не можем ли да заобиколим оазиса Сегедем?

– Не – отвърна шейхът. – На изток е невъзможно, понеже най-близкият извор в онази посока се намира на цели три дни път оттук, и то в земите на тибусите, а обиколният път на запад би ни отвел в планините на Магхауир ес сухур,⁶ които не познавам.

– Но аз знам пътя през онези планини – заяви непознатият.

– Ти ли? – учудено попита шейхът. – В такъв случай би трябвало да си кабир, който да има далеч по-голям опит от мен, а моите години са двама повече от твоите.

– Така е, кабир съм. Но възрастта не играе никаква роля. Добре познавам тези земи, понеже много пъти съм минавал оттук. Бях кабир и на кервана, който бе нападнал от имошарите, и нямаше да мога да се спася, ако не познавах пътищата през пустинята. Аз съм воин от племето бени риах, а името ми е Омар Ибн Амарак.

Вярно е, че арабското племе бени риах живее във Фесан, но ми беше трудно да повярвам, че този кабир е арабин, още повече, че нарече туарегите имошари, което един арабин не би направил. Но явно шейхът ал джемали нямаше моите съмнения, защото каза:

– Известно ми е, че бени риахите са мъже, които много добре знаят пътя от Мурсук до Билма. Значи ти вярваш, че по този път ще можем да заобиколим оазиса Сегедем и да избегнем туарегите?

– Да, по-лесно е, отколкото си мислиш. Ако тръгнем оттук и опишем широка дъга около оазиса, опасността ще остане вдясно от нас, а ние успешно ще се доберем до Бир Ишайя. Аз ще ви вода, защото ми се струва, че всички твои спътници имат това желание.

– Така е, имат го. Седни при нас и бъди наш гост! Сега ще се нахраним и след вечерната молитва тръгваме на път.

– Готов съм да бъда ваш водач и гост, но първо ще ми кажеш какви са тези мъже, чиито шейх ал джемали, както изглежда, си станал.

– Ето тук виждаш Абрам Бен Сакир, търговец от Мурсук, комуто принадлежат всички товарни камили и слуги. Тръгнахме от Билма и трябва да го заведа до Мурсук. А ей там са застанали двама пътници, които се присъединиха към нас едва вчера. Този е хаджи Кара Бен Немзи от Франкистан, а другият е неговият слуга Камил Бен Суфаках.

Кабирът ни прониза с острия си поглед и сърдито попита Камил:

– Значи името ти е Камил Бен Суфаках, а? И от кое племе си?

– Аз съм джерар от ферката Ишели.

– Как тогава като мюсюлманин си станал слуга на един неверник?

6. Скалисти пещери. Б. нем. изд.

Позор и проклятие за теб! Дано геената те погълне!

Той го заплю. Моят Камил спокойно преглътна тази обида, защото беше храбър само на думи, а на дело беше страхливец, каквото едва ли можеше да се намери друг по земята. Единственото, което посмя да направи, беше да се обърне със следния укорителен въпрос към мен:

– Сихди, няма ще търпиш да обиждат така твоя верен слуга, ти, героят на героите, който има две пушки?

– Героят на героите! – презрително се изсмя кабирът. – Как е възможно един гяурин да е герой! Ще ти покажа как човек трябва да разговаря с такова вонящо куче.

Той се насочи към мен, спря на три крачки и като ме погледна унищожително с огнените си очи, ме попита:

– Християнин ли си?

– Да – отвърнах му най-спокойно.

– И си мислиш, че наистина ще те заведе до Мурсук, така ли?

– Не!

– Не ли? – учуди се той. – Отгатна. Един правоверен син на Пророка никога няма да се унижи да стане кабир на някой християнин, чиято душа е определена да отиде в ада.

– Лъжеш се. Нямах предвид това, което си мислиш. Исках да кажа само, че изобщо нямаш никакво намерение да заведеш до Мурсук когото и да било.

– Машаллах! Какво ще ми попречи да те поваля на земята заради тази обида?

– Я не ставай смешен! Един туарег, каквото си ти, не може да ме повали на земята.

Той беше вдигнал вече юмрук, за да ме удари, но от смайване си свали ръката.

– Какво? За туарег ли ме смяташ? Защо?

– Не съм длъжен да ти давам обяснения. Но защо не искаш да си продължиш ездата за Билма, а се каниш да поемеш обратно за Мурсук? Защо веднага не си тръгнал натам още когато керванът ти е бил нападат в оазиса Сегедем, ами си продължил да яздиш цял ден насам?

– Защото... защото...

Той се запъна и млъкна. Въпросът ми го беше поставил в такова затруднение, че едва след известно време успя да продължи:

– Защото имошарите ми бяха отрязали пътя и нямаше как да се върна.

– Но това не може да е било причина, за да продължиш да яздиш

нататък още един цял ден. Не вярвам на нито една твоя дума. Не се съмнявам, че туарегите дебнат някъде, но вероятно не са в Сегедем, а по-скоро предполагам, че ти се каниш да ни заведеш при тях. Ти си техен расул,⁷ джасус,⁸ който ще ни вкара право в ръцете им. Навярно те са се скрили нейде в района на пещерите, защото искаш да ни поведеш натам.

Казах всичко това с толкова убедителен тон, че му беше необходимо известно време, за да превъзмогне сливането си, но после той гневно избухна:

– Аллах! Наричат ме джасус, джасус, като благодарност за това, че искам да спася тези хора! Гяурско псе, вониш ми на мърша, която гъмжи от червеи! Аз ще те...

– Мълчи! – прекъснах го. – Не казвай нито една такава дума повече! Като християнин останах досега спокоен от твоите обиди, но ще се погрижа и теб да успокоя, ако продължиш да говориш подобни думи. Ако до днес между познатите си не си имал някой християнин, сега ще се запознаеш с такъв човек и никакъв Пророк няма да ми попречи да ти покажа, че в сравнение с мен си просто едно хлапе!

– Хлапе ли? – яростно ми изкрещя той. – Ще ми платиш за тази обида! Куче, ето ти и двата ножа!

С един скок той се озова до мен, разтваряйки ръце, за да ме притисне до гърдите си и да забие двете остриета в гърба ми. Но аз го изпреварих. Ударих го с юмрук отдолу под брадичката така, че той отхвъркна назад и се просна на пясъка. Ала в следващия миг пак скочи на крака и насочи към мен пушката си, която изобщо не беше изпуснал. В мига, когато изщрака петлото ѝ, аз бързо посегнах, изтръгнах я от ръцете му, отскочих две крачки назад и се прицелих в него.

– Кротувай, хлапако, иначе ще те пониже собственият ти куршум! Върви си у дома при твоите близки и помоли майка си да ти даде някоя играчка, която повече да ти подхожда от тази пушка!

Изстрелях заряда, а после ударих косо приклада в земята така, че пушката се строши на две. Щом чу слабия шум от счупването ѝ, кабирът нададе див рев и отново се нахвърли върху мен. Изобщо не обърна внимание, че вдигнах крак, и получи такъв ритник в стомаха, който го простря на земята. Незабавно го затиснах с коляно и му нанесох силен юмручен удар в слепоочието, който го „успокои“, както заплашително го бях предупредил. После той остана да лежи съвсем неподвижно.

7. Пратеник. Б. нем. изд.

8. Шпионин. Б. нем. изд.

– Какво направи! – гневно ми викна шейхът. – Приехме те сред нас и ти позволихме да яздиш заедно с кервана, а ти ни се отплащаш, като убиваш човека, който искаше да ни спаси.

– Нямахте да ви спаси, а щеше да ви погуби! Впрочем той е само в безсъзнание. Прегледай го!

Той коленичи до кабира и се убеди, че съм прав, но това никак не смекчи гнева му. Продължи сърдито да ми вика:

– Вярно, не е мъртъв, но ти го преби и му строши пушката. Според закона на пустинята това се заплаща с кръв. Ще трябва да те съдим.

– По-добре съдете него! Аз твърдя, че той е туарег, който иска да ви поведе към гибел. Ако не ми повярвате, може би още следващия ден ще ви докаже, че не съм се излъгал. Не се страхувам от решението ви. Кой ще ми попречи да седна на моята хеджина и да си отида? Всичко на всичко вие сте дванайсет души. Тези два малки франкистански табанджа,⁹ наречени револвери, имат два пъти по шест куршума, а само това е достатъчно никой от вас да не може да припари до мен, без изобщо да посягам към пушките си. Предполагам, че ти си единственият човек от кервана, който е враждебно настроен към мен. Невъзможно е Абрам Бен Сакир да има желание да остави живота си, товарите и камилите си в ръцете на туарегите. Сигурно и неговите хора са на същото мнение.

– Каквото и да говориш, няма да избегнеш последиците! Хора, я хванете кабира! Ще го отнесем при извора и ще напръскаме лицето му с вода, за да върнем душата му към живот.

Керванджиите понесоха кабира. За момента той изобщо не ме интересуваше. Отново седнах при моята хеджина и за да не бъда изненадан неподготвен, взех в ръка един от револверите си. От любопитство Камил също се приближи до извора, за да види какъв ще е резултатът от усилията на хората да съвземат непознатия. Там керванджиите бяха образували гъста тълпа, но тъй като в момента се беше вече стъмнило, не бе възможно да се различат отделните движения на хората. После забелязахме, че кабирът дойде в съзнание и мъжете насядаха около него да се съвещават. Само двама останаха по-настрани и започнаха нещо тихо да си говорят. Те бяха моят Камил и търговецът, както разбрах по-късно, слугата ми взел да му обяснява, че съм бил по-умен от всички други и че не трябвало да ги слуша, а да следва моите съвети. Настоятелните му думи явно направиха впечатление на Абрам Бен Сакир, защото той дойде при мен и заговори:

9. Пистолети. Б. нем. изд.

– Сихди, твоят слуга ми каза, че не бивало да слушам шейха джемали, а трябвало да разчитам само на теб. Наистина ли мислиш, че онзи човек е шпионин на разбойниците?

– Да. Имам си няколко причини, които и да споделя с теб, пак не би разбрал. Ще ти кажа само, че не пътувам за пръв път през ес Сахар, а и на други места съм събрал достатъчно голям опит от общуването си с типове от неговия сой. Нямам никакво желание да яздя към Планините на скалистите пещери, за да попадна там в ръцете на туарегите.

– Аллах, уаллах, таллах! Какво да направя? Обещах да се съобразявам с разпорежданията на шейха ал джемали. Така се разбрахме още когато го наех, а и моите хора имат повече доверие на него, отколкото на твоите думи. Тъй като те са мнозинство, ще се видя принуден да дам съгласието си да ни води кабирът.

Сихди, ще бъдеш ли така добър да ми изпълниш една молба? Не ме изоставяй, ако ме накарат да яздя към скалите!

– Не ти е необходимо да ме молиш за помощ. Стига само да заявиш, че на всяка цена ще тръгнеш за Сегадем.

– Но те са мнозинство и ще ме принудят да се подчиня. Тези хора не са ми слуги, а само ги наех за това пътуване. Може би и ти знаеш, че според обичаите в пустинята по време на голяма опасност гласовете на подчинените имат същото значение, както и гласовете на господарите. Тъй че не ме изоставяй!

– Ще си помисля.

– Добре, помисли си и после ми кажи какво си решил! Въпреки подозренията ти аз все пак съм склонен да вярвам на кабира, защото ми се струва невъзможно някой правоверен мюсюлманин да се окаже толкова вероломен клетвопрестъпник. Но той не е правоверен мохамеданин, мога да ти го докажа. Когато слънцето се потопи в Пясъчното море, ние започнахме да се молим, кабирът обаче не се е молил, тъй като по определеното време за молитва е бил на път и се появи тук точно когато току що бяхме завършили молитвата си. А който пропусне да се помоли по това време, той не е истински привърженик на Пророка, а който не е такъв, като нищо може да стане клетвопрестъпник. Не си ли на същото мнение? Сихди, ти си по-прозорлив от мен.

И защо не е участвал в сражението, когато е бил нападнат керванът му? Защо сега си седи ей там най-спокойно край водата и само приказва срещу мен, а няма смелостта за каквито и да било действия? В гнева си преди малко ме нападна, но след като яростта му се изпари, той се отказа да ми отмъщава, защото много добре знае, че отмъщението му може

да бъде съвсем безопасно, ако тръгнем подир него към планинските пещери. Там ще ни нападнат и когато ни пленят, ще ме убие, без да рискува ни най-малко туарегската си кожа.

– Сихди, чуе ли те човек да говориш така, няма как да не повярва, че си отгатнал истината. Най-умното, което мога да направя, е за трети път да те помоля да ме вземеш под закрилата си.

– Направя ли го, много вероятно самият аз ще се озова в такова положение, че ще ми бъде необходима нечия закрила. Следователно молбата ти е просто една подкана към мен, заради теб да се изложя на опасност...

Тук бях прекъснат. В този миг се разнесе силният глас на шейха ал джемали:

– ПравOVERни, ставайте за вечерна молитва, защото вече е тъмно и последната дневна светлина съвсем изчезна зад края на земята!

Мъжете намокриха с вода ръцете си, гърдите и челата си, отново коленичиха с лице към Мека и започнаха да се молят, повтаряйки неговите думи.

След като последната за деня молитва свърши, шейхът ал джемали се изправи на крака и заповяда на хората си да товарят камилите, за да тръгват на път.

– А накъде? – попита търговецът.

– Естествено към пещерите – гласеше отговорът му.

– Няма ли да е по-добре да яздим право към оазиса Сегедем?

– Казваш го само защото Кара Бен Немзи предпочита да поеме на-там, нали?

– Да.

– Ако държиш повече на мнението на един гяур, отколкото на думата на правоверен мюсюлманин, тогава върви натам, никой няма да те задържи. Ние обаче избираме заобиколния път през планинските пещери, понеже животът ни е твърде скъп, за да обръщаме внимание на глупостите на един неверник.

– Но моите хора трябва да пътуват с мен!

– Трябва ли! Та ние сме свободни мъже, а и ти тържествено ми обеща да се съобразяваш с моите нареждания. Ще гласуваме и тогава ще видиш дали те ще последват теб и християнина, или ще се вслушат в своя разум.

След като проведохме гласуването, се оказа, че всички, с изключение на търговеца, на моя слуга и на мен, бяха готови да последват кабира. Абрам Бен Сакир се приближи до мен, за да се извини, и за четвърти

път да ме помоли да не го изоставям.

Той току-що се беше отдалечил, когато доловихме някакъв шум, който се приближаваше откъм запад. Това бяха стъпки на камили и скоро, въпреки тъмнината, видяхме пред нас да се появяват ездачи. Изглежда те също ни забелязаха, защото един силен глас извика:

– Уакиф – стой! Край извора има вече хора. Вземете пушките!

Нашият стар шейх ал джемали се нагърби да отговори:

– Мир вам. Ние не сме нито воители, нито разбойници. Елате да напоите животните си, а и самите вие Да се освежите с вода!

– Вие кафила ли сте?

– Да.

– Откъде идвате и накъде отивате?

– Пътуваме от Билма за Мурсук.

– Колко души сте?

– Четиринайсет.

– Направете ни тогава място! Но ако си ни излъгал, ще ти отсечем главата!

Ездачите се приближиха предпазливо. Човекът, който ни бе заговорил, яздеше на няколко камилски дължини пред другите. След като внимателно огледа бивака ни, едва тогава даде знак на хората си да дойдат.

– Наистина са само четиринайсет души. Можем да сме спокойни. Елате!

Той говореше на арабски, но си служеше с него по такъв начин, който ме наведе на мисълта, че е тибус. След като слязоха от камилите си, аз ги преброих. Бяха точно два̀сет мъже. Изглежда с тях пътуваше и някаква жена или пък девойка, защото една от камилите им носеше на гърба си тахтиреуана,¹⁰ една от онези закрити със завеси леки бамбукови носилки, чиито дълги пръти, окичени и украсени с какви ли не панделки и знаменца, ѝ придаваха през нощта твърде призрачен вид.

Изглежда предводителят на новопристигналия керван беше опитен воин, защото настани хората си така, че в случай на враждебни действия от наша страна, да бъдат в по-изгодно положение. Той беше въоръжен с дълга арабска пушка, с две метателни копия и сабя, а навярно имаше също ножове или пистолети. Шейхът ал джемали го поздрави със „селям!“¹¹ и добави:

– Виждаш, че при нас няма от какво да се страхуваш и ще ни извиниш, че ни се иска да узнаем що за хора сте вие.

10. Женска носилка. Б. нем. изд.

Човекът гордо му отговори:

– Ние сме тибуси от племето решаде и сме тръгнали за Або.

– От племето решаде? Но тогава сте смъртни врагове на туарегите от Асбен, а?

– Да, техни врагове сме. Аллах да ги прокълне!

– И все пак идвате от запад, където те живеят, нали?

– Да, оттам идваме.

– Тогава сигурно сте много смели мъже. Щом един толкова малоброен отряд от воини дръзне да навлезе в земите на смъртните си врагове, то...

Тук той бе прекъснат от вик? разнесъл се откъм тахтиреуаната. Някой извика три-четири думи, които не разбрах. Изглежда бяха на берберски. Но тъй като бях запознат само с диалекта на берберите бени месаба, то аз предположих, че въпросните думи са от езика на туарегите. И колко странно! Веднага след това кабирът, комуто няхах никакво доверие, с няколко бързи крачки се озова при тахтиреуаната и от своя страна зададе въпрос, но аз и него не разбрах. Някакъв женски глас, а може да беше и на момче, му отговори иззад завесите. Ето че в същия миг притича предводителят на тибусите, сграбчи кабира за ръката, грубо го дръпна и гневно го изруга:

– Каква работа имаш тук, при носилката на моята ум бент? Не знаеш ли, че това е забранено? Махай се оттук!

Ум бент ще рече „майка на дъщерята“ и би трябвало да означава „жена“, тъй като мохамеданите никога не изговарят същинската дума за „съпруга“. Кабирът остана кратко време неподвижен, като че трябваше да се пребори с някакво силно вълнение, което не искаше да покаже.

Тъмнината скриваше израза на лицето му. Най-сетне той отговори с такъв тон, който трябваше да мине за спокоен, но по него ясно си личеше какви големи усилия полагаше, за да се овладее.

– Ум бент ли? На мен ми се стори, че чух гласа на някакво момче.

– Не е момче, а и да беше, ти мислиш ли, че щеше да повика тъкмо теб? Кой си ти, какъв си?

– Казвам се Омар Ибн Амарах и съм кабирът на този керван.

– Кога ще си тръгвате оттук?

– Току-що се канехме пак да поемем на път.

– И ние няма да се бавим, понеже бързае да стигнем до Або. Тъй като сте миролюбиви хора, можем да яздим заедно до оазиса, защото едва след него пътищата ни се разделят.

– Но ние няма да яздим към Сегедем, понеже оазисът е зает от

туарегите, а те се скитат и из цялата област на изток отук.

Изглежда тибусът се изплаши, тъй като бързо отстъпи назад.

– Туарегите ли? Тези песове? Сигурен ли си?

– Да, защото идвам от Сегедем. Бях кабир на един кафила, който беше нападнат там, и аз съм единственият човек, успял да избегне смъртта. Ние няма да яздим до Сегедем, а по заобиколен път на запад ще стигнем до извора Ишайя. Няма как да се измъкнем на изток, тъй като имошарите се скитат и в онзи район.

Този човек отново употреби думата имошари вместо туареги. Освен това ми направи впечатление, че особено наблегна на последното изречение. Пътят на тибусите водеше на изток. Защо ли ги предупреждаваше да не пътуват в тази посока? Та нали отначало не ни беше казал, че и там можем да се натъкнем на туарегите! Дали не преследваше целта да накара тибусите да тръгнат заедно с нас към пещерите? И ако наистина беше така, каква ли беше причината? Дали беше разбрал подвикнатите думи от тахтиреуаната? Тогава без съмнение щях да изляза прав, че е туарег. Кабирът ставаше все по-подозрителен.

Тибусът продължи да го разпитва и узна същото, което той ни беше вече разказал. После направи знак на хората си да се съберат около него и започнаха тихо да се съвещават, тъй че никой да не може да разбере и дума от разговора им, а после отново се обърна към кабира:

– Знаеш ли от кое племе са туарегите, за които спомена?

– Не. Не разбирам нищо от езика на тези имошари, но когато ни нападнаха, ги чух да викат две думи, а са ми разказвали, че по време на нападение винаги крещели името на племето си и на техния предводител. Онова, което долових, беше: келоуи и Рагата.

– Аллах, Аллах, вярно е! Рагата се казва амгарът¹¹ на източните туареги келоуи, а също така знам, че той е тръгнал с воините си на грабителски поход. Благодаря на Аллага, че ми разреши да се срещна с теб, иначе въпреки храбростта ни туарегите щяха да ни избият до крак! Значи искате да минете през Магхауир ес сухур. Много тежък път! Мислиш ли, че ще успеем да се доберем до извора Ишайя здрави и читави?

– Убеден съм, че никъде по този път няма да срещнем и един-единствен туарег.

– После бих могъл от Ишайя да свърна на изток и така да избегна застрашаващата ни опасност. Но преди да реша дали да яздя с вас, или не, трябва да знам що за хора сте.

11. Върховен шейх. Б. нем. изд.

– Мен вече ме познаваш. Нашият кафила е собственост на този търговец от Мурсук, който се казва Абрам Бен Сакир. Неговите хора са миролюбиви камилари, наети от него. А там седи един човек, който едва вчера се присъедини към нас заедно със своя слуга. Той е гяур, християнин, а името му е Кара Бен Немзи.

– Пфу! Между вас има християнин? Че как тогава да язди с вас човек? Онзи, който търпи при себе си такова псе, предизвиква гнева на Аллаха! Ще поогледам тази воняща бак.¹²

Той се приближи, наведе се към мен и се взря в лицето ми. Останах да седя на мястото си, без да помръдвам. После тибусът отстъпи назад, изплю се на земята и каза:

– Има лице на мъж, ала душата му е на страхливец, иначе не би понесъл толкова търпеливо моя презрителен поглед. Лъвът позволява на чакала да върви по дирите му и е твърде горд, за да се обърне към него. Нека и гяуринът тръгне с нас, но да язди винаги най-отзад, ако не иска да го смачкам с крак като някакъв паразит!

Спокойно посрещнах тази обида, защото не сметнах за уместно и на него да доказвам, че не съм такъв, за какъвто ме мислеше.

Ето че в този момент Абрам бен Сакир нареди да натоварят камилите. Докато хората му вършеха тази работа, той използва случая да се приближи до кабира. Видях, че двамата завързаха разговор, а после той дойде при мен.

– Сихди, този човек знае езика на племето хауса. Даде ми няколко отговора на този език.

– Значи е туарег.

– И все пак не ми се вярва. Предводителят на тибусите би го разкрил. На него просто му личи, че е голям и опитен воин.

– Не се заблуждавай! Самият тибус трябва да се радва, ако не го разкрият.

– Какво искаш да кажеш?

– Разбойник за разбойника е смъртен враг и единият струва колкото другия.

– Не те разбирам.

– И не е необходимо. Нищо не би могъл да промениш.

– Ще тръгнеш ли с нас, макар че ти разрешиха да яздиш само подир кервана?

– Кой го каза?

12. Дървеница. Б. нем. изд.

– Тибусят.

– Той няма право да ми заповядва. Аз съм свободен човек и ще яздя както и където си искам.

Търговецът поклати глава и се отдалечи. Аз заведох моята хеджина при водата и я оставих още веднъж да се напие до насита. Намиращите се при извора тибуси се отдръпнаха от мен, сякаш бях прокажен.

Товаренето бе съпроводено от неприятния рев на камилите, после ездачите възседнаха своите животни и керванът потегли, като камилите напускаха извора една подир друга. Товарните животни образуваха върволица, като оглавникът на всяка следваща камила беше вързан за опашката на предната. Начело беше кабирът. Следваше го шейхът ал джемали, а подир него идваше тибусът, който не се отделяше от тахтиреуната. Тибусите яздеха след своя предводител, а подир тях бе търговецът Абрам Бен Сакир със своя дълъг кафила. Изчаках всички да отминат малко напред и едва тогава двамата с Камил бавно ги последвахме. Звездите пръскаха вече толкова силна светлина, че не можех да изгубя из очи кервана.

– Сега сме принудени да яздим подир тези хора! – заоплаква се мойт храбър слуга. – Сихди, защо се подчини на такава заповед? Нима аз не съм джерар от ферката Ишли и не трябва ли да яздя гордо начело на цялата върволица от камили?

– Че кой ти пречи? Излез напред, щом толкова много искаш!

– Без теб, не! Знаеш, че те обикнах и няма да те оставя сам в това позорно положение. Но я ми кажи, наистина ли мислиш, че ще си имаме работа с онези хора?

– Да, и то твърде скоро, но най-напред ще се разправяме с кабира.

– Значи си убеден, че той е туарег?

– Да. Има намерение да погуби този кафила. Няма съмнение, че туарегите са се скрили нейде в Магхауир ес сухур и се канят да нападнат кервана. Тези хора сляпо отиват към гибел, но все пак не е изключено в последния момент да се вслушат в предупрежденията ми.

– Ами ако не се вслушат?

– Тогава ще се опитам да спася поне Абрам Бен Сахир. Ще се изложя на голяма опасност, защото кабирът просто изгаря от нетърпение да ми отмъсти. Но в случай, че попаднем в ръцете на туарегите, се надявам на помощ от тибусите.

– Така ли мислиш? Че тибусите ще те спасят? Но нали, както ми каза, самите те ще бъдат нападнати!

– Да, но те разполагат с нещо, което може да ни помогне в случай

на нужда, и това е тахтиреуаната.

– Носилката ли ще ни помогне?

– Тя не толкова, но онова, което е в нея. Вероятно там седи някакво момче.

– Аллах! Що за мисли ти идват, сихди! В тахтиреуаната имало момче, така ли?

– Да, туарегче, което е похитено от тибусите.

Той понечи да каже нещо, но от смайване не можа да изрече нито дума. Едва след известно време успя да си възвърне способността да говори.

– Туарегче! О, сихди, ти си истински шаир¹³ който измисля съвсем невероятни и невъзможни неща!

– О, не е така! Тибусите живеят в смъртна вражда с туарегите. Щом двайсетина от тях са се промъкнали тайно в земите на неприятелите си, откъдето се връщат с толкова плътно закрыта тахтиреуана, то човек знае как да си го обясни. Или си мислиш, че тибусът е взел за тази толкова опасна езда из вражеската територия своята ум бент, собствената си съпруга?

– Не, невъзможно е.

– Той е отвлякъл сина на някой от шейховете на туарегите. Това е най-голямото зло, което можеш да причиниш на някой свой враг, а ето че кабирът го разкри.

– Какво преживяване, какво приключение! Ще освободиш ли момчето?

– Все още не знам какво ще направя. Всичко ще се реши в подходящия момент. Иска ми се да заведе Абрам Бен Сакир жив и здрав до Мурсук, а ако изпадне в опасност – да го отърва. Нека изчакаме да видим какво ще ни донесе това пътуване! Ако те е страх, може да се разделим и ти да се отправиш към Сегадем.

– Да ме е страх? Сихди, как можеш да имаш такова мнение за мен! Даже и да не бяха туарегите и тибусите, ти пак би трябвало да признаеш, че рискувам твърде много заради теб, защото не може да има друго по-опасно място от пещерите в онези планини. Насред пустинята се намират Ер рамл ал хелак, Гибелните пясъци, едно езеро, което вместо с вода е пълно с толкова лек пясък, че всяко попаднало в него същество потъва на дълбочина от много стотици стъпки и неизбежно се удавя или задушавя, също като в истинско езеро.

13. Поет, писател. Б. нем. изд.

– Наистина ли? – попитах го изненадано. Повярвах на думите му, защото пътешественикът Адолф фон Вред е беше открил в Бахр ес сафи сред пустинята ал Ахкаф подобно пясъчно езеро, където на въже, дълго около шестдесет сажена¹⁴ спуснал еднокилограмова тежест и тя изчезнала. Камил продължи още дълго да ми разказва за хора и камили, потънали и загинали в Рамл ал хелак, както и за духовете, които безчинствали в Магхауир ес сухур. Така времето бързо минаваше и вече бе станало полунощ, когато нарочно започнах да скъсявам разстоянието, отделящо ни от кервана. Бях решил да им покажа, че нямам никакво намерение да яздя все подир кафилата. Смушихме животните си и ги накарахме да ускорят ход. Скоро догонихме последните камили. Преминавайки покрай дългата върволица, ние подминахме тибусите, които ни подхвърлиха гневни закани. Предводителят им чу бързите стъпки на нашите камили и се обърна. Щом ни видя, той заповеднически ни извика:

– Назад, върнете се!

Не се подчинихме.

– Назад, назад! – повтори той. – Иначе ще ви покажа къде ви е мястото!

Още не беше изрекъл заплахата си докрай, когато го оставихме вече зад нас, а после префучахме покрай кабира и шейха ал джемали. Няколко секунди по-късно подир нас изтрещя изстрел и аз усетих въздушното налягане от прелетелия до главата ми куршум. Незабавно спрях моята хеджина и Камил направи същото. Изчакахме първите животни от кервана да ни догонят.

– Кой стреля по мен? – попитах хората.

– Аз – отговори тибусът. – Ако не се върнете незабавно обратно в края на кервана, ще ти изпрата и втория куршум!

– Който ще ме улучи колкото и първият. Ти не можеш да стреляш. Ще ти покажа как става това. Камил, слез от седлото!

Моят слуга скочи на земята. Тибусът беше приближил камилата си само на крачка от мен. От предния край на седлото му висяха неговите две метални копия. Аз посегнах към тях.

– Куче, какво ще правиш с копията ми? – викна ми той.

– Ще ти покажа как се стреля. Гледай внимателно!

Подадох на Камил едното копие, като го накарах да се отдалечи с него на известно разстояние и там да го вдигне над главата си. После извадих револверите си и дадох всичките дванайсет изстрела по копието,

14. Сажен, разтег – мярка най-вече за дълбочина, равна на 1,70–1,80 м. Б. пр.

след което Камил го занесе на тибуса.

– Разгледай го добре! – подканих го аз. – Дванайсет изстрела и дванайсет дупки.

Той огледа дръжката му и от смайване не можа да каже и дума. Междувременно керванът беше спрял. Тогава накарах Камил да отнесе второто копие и да го забие толкова далеч в пясъка, че едва можех да го различа на звездната светлина. Моята хеджина стоеше съвсем неподвижно. Беше свикнала на изстрели, така че не стана нужда да слизам от нея.

– Брой гърмежите! – подканих тибуса и вдигнах карабината „Хенри“, която имаше двацет и пет патрона. Прицелих се грижливо и започнах да натискам спусъка, като внимавах всеки нов изстрел да попада в целта малко над предишния.

– Колко куршуми изстрелях? – попитах го.

– Петнайсет – отвърна тибусът, който изобщо не бе в състояние да си обясни как мога да стрелям толкова пъти, без да зареждам.

– А сега разгледай копието!

Донесоха му го. Той взе да опипва дупките с пръсти и да ги брои.

– Машаллах! Петнайсет дупки! – изплашено възкликна той. – Този християнин е сахир,¹⁵ а пушката му е бундукийет ал муджизе.¹⁶ Тя има безброй куршуми в цевта си!

– Каза самата истина – съгласих се с него. – И както мога да стрелям колкото си искам пъти и безпогрешно да улучвам целта, така и куршумите ми могат да стигнат колкото си искам надалеч. Какво са тогава вашите оръжия в сравнение с моите пушки! Ти се опита да ме убиеш и стреля по мен. Този път ще ти простя, защото съм християнин, който прави добрини дори на враговете си. Но осмелиш ли се още веднъж да ми причиниш някакво зло, тогава и на теб, и на твоите хора ще отворя портата, която води към моста на смъртта, и никакъв Пророк, нито пък халиф ще може да ви спаси живота. Аз съм Кара Бен Немзи и ти тепърва ще ме опознаеш!

Той не ми отговори нито дума. Другите също загълчаха. Направих знак на Камил отново да възседне животното си и двамата започнахме да яздим далеч пред останалите, без някой да се осмели да ни попречи. Естествено, незабавно пак заредих револверите си и допълних изстреляните петнайсет патрона от карабината „Хенри“.

15. Магьосник. Б. нем. изд.

16. Вълшебна пушка. Б. нем. изд.

От този момент нататък ние яздохме, както си искахме, ту начело на кервана, ту отстрани, но винаги така, че да не може да ни изненада в гръб някой коварен куршум. До утринната молитва напредвахме през пясъчна пустиня, а после спряхме. Когато след два часа почивка отново продължихме пътя си, теренът започна да се променя. Пустинята остана от лявата ни страна, а отдясно лека-полека пред нас се заиздигаха все по-високи скали със странни форми, които следваха една подир друга, ту отстъпвайки назад, подобно на заливи, ту изскачайки напред като предпланини и понеже не бяхме достатъчно близо до тях, оставяха в нас съмнения, дали са напълно естествени образувания или тук-там форми-те им се дължаха на намесата на човешка ръка. Виждаха се зидове и колониади, бойници и еркери, отвори на прозорци и големи порти с арки над входовете. Голямо желание имах да се приближа до тях, но не исках да се отдалечавам от кервана, защото предполагах, че скоро щяхме да стигнем до мястото, където желаше да ни заведе кабирът.

Тези странни скали постоянно ни съпровождаха от дясната ни страна, сякаш нямаха никакво намерение някога да свършат. Един час преди обед жегата стана толкова непоносима, че хора и животни просто изнемогваха вече и жадуваха за почивка. Тогава скалите постепенно се приближиха толкова много до нас, че скоро яздохме вече покрай най-ниските им разклонения. Едно от тях имаше формата на подкова и всички, с изключение на мен, бяха на мнение, че мястото е особено подходящо за бивак. Ездачите слязоха от седлата и освободиха камилите от товарите им. Но аз не можех да имам никакво доверие на въпросното място, защото в случай, че туарегите възнамеряваха да ни нападнат тук, то бе нужно само да заемат отвора на подковата и всички намиращи се в нея хора неминуемо щяха да им паднат в ръцете. Обаче нищо не казах, понеже добре знаех, че никой нямаше да се вслуша в думите ми.

След като всички се разположиха да бивакуват, реших, че предпазливостта ми повелява да навляза на известно разстояние в пустинята, откъдето ще ми е възможно да огледам околностите на нашия лагер. И веднага нещо ми направи впечатление. Северно от нас, може би на четвърт час път, над скалите се виеха няколко мусур ес сахра,¹⁷ които на смени ту се спускаха, ту се издигаха, без обаче да се отдалечават. Побързах да се върна в бивака и отидох при кабира, при когото се намираще и тибусът.

– Трябва да се махнем оттук – казах му аз. – Туарегите са наблизо и

17. Пустинни лешояди. Б. нем. изд.

ще ни нападнат.

– Откъде разбра?

– От лешоядите, които се реят над тях.

– Та нима лешоядите могат да говорят? – подигра ми се той.

– За мен могат, понеже разбирам езика им.

– Ще те успокоя. Аз съм кабирът и мое задължение е да се грижа за сигурността на кервана. Ще отида да потърся враговете, които, както си въобразяваш, били наблизко. Ела с мен!

Това бе много хитро замислено, защото тръгнах ли с кабира, пръв щях да попадна в ръцете на туарегите. Използвах хитрост срещу хитрост.

– Това е работа на предводителя. Нека тибусът те придружи! Той е прочут воин на пустинята, а аз съм чужденец. Човек може да се довери на острия му поглед и когато се върнете, ще ми каже дали съм имал право, или не.

Постигнах целта си. Тибусът заяви, че е готов, а изглежда на кабира му беше все едно кой от нас пръв щеше да попадне в ръцете на туарегите. Двата тръгнаха на разузнаване. Резултатът ми беше предварително известен: тибусът щеше да бъде пленен, а после туарегите щяха да дойдат, за да нападнат бивака ни.

Отидох при Абрам Бен Сакир, за да го предупредя и подканя заедно с мен да напусне това опасно място. Усилията ми останаха напразни. Той се изсмя на опасенията ми. Зарязах го. Смятах да се погрижа само за себе си, за Камил и за един трети човек – за съществото в тахтиреуаната, защото, ако не ме лъжеха подозренията ми, „ум бент“ щеше да играе важна роля при освобождаването на търговеца.

Втора глава

Ужасът на пустинята

Тибусите бяха свалили тахтиреуаната от камилата и я бяха оставили до скалите на едно място, където най-случайно в тях имаше дълбока пукнатина, стигаща до земята. Следи от различни животни, които забелязах от пръв поглед, ми показаха, че пукнатината е проходима. Не биваше открито да се приближавам до носилката, защото тя бе строго охранявана. Всичко, каквото бях намислил, трябваше да стане тайно. Напуснах бивака, после свърнах към външната страна на скалите и вървах покрай тях, докато стигнах до един процепа, в който навлязох. Той продължаваше почти в права посока и беше достатъчно широк, за да се придвижвам напред без особени затруднения. Скоро забелязах, че не съм се излъгал. Това беше същата пукнатина, пред която откъм вътрешната страна на подковата се намираще тахтиреуаната. Никой не бе обърнал внимание на това обстоятелство. Скрит зад един ръб на скалата, аз можех съвсем ясно да виждам носилката.

Върнах се пак в бивака и заедно с Камил изведох нашите ездитни животни извън подковата и ги оставихме зад едни скали така, че ако дойдеха туарегите, да не могат да ги забележат. Вързахме предните им крака, но толкова леко, че в случай на нужда с едно бързо дръпване веднага да развържем въжетата.

– Какво си намислил, сихди? – попита ме Камил.

– Да бягам – отвърнах му. – Но искам да взема и момчето, което са отвели и държат затворено в тахтиреуаната. Вероятно е вързано. И тъй, слушай какво ще ти кажа! Смятам, че не след дълго туарегите ще се появят, а преди това няма да е възможно да сложа ръка на момчето. Виждаш ли ей там онази пукнатина? Тя минава през скалата и води до носилката. Сега ще се скрия в нея, а ти ще заобиколиш единия край на подковата и ще навлезеш в пустинята, за да се отдалечиш малко от бивака. Оттам сигурно ще забележиш приближаването на туарегите. Никому няма да казваш кого или какво чакаш! Ала щом ги видиш, че идват, ще вдигнеш тревога и тичешком ще се върнеш тук. Приближаването на враговете ще предизвика голямо объркване, което ще използвам, за да измъкна момчето от тахтиреуаната. Когато дойда с него тук, ти вече ще трябва да си развързал краката на двете животни и ще ме чакаш не при твоята, а при моята камила, защото няма да мога да се кача на високото

седло с момчето на ръце, което вероятно ще се съпротивлява. Ще ти го подам на теб да го държиш, докато възседна хеджината, а после ще го вдигнеш нагоре, за да го поема. Тогава и ти ще се качиш на седлото и веднага препускаме. Ако някой те попита къде съм, ще му кажеш, че...

– Сихди, знам какво да му кажа – прекъсна ме той. – Не се безпокой, няма да изгубя присъствие на духа!

Той се отдалечи, а аз отново се промъкнах в процепа, по който вървах, докато стигнах до споменатия ръб на скалата, откъдето добре виждах носилката.

Случайно и Камил се появи в полезрението ми. Видях го как с бавна крачка се отдалечи навътре в пустинята, после спря на едно място и като се обърна с лице на север, зачака. Тъкмо се питах вече колко ли време ще ми се наложи да седя в процепа, когато той изведнъж се обърна и с големи скокове побягна обратно към бивака, като не преставаше да крещи:

– Ездачи, идват много ездачи! Хора, елате бързо и вижте, кои ли са те! Сигурно са туарегите, за които спомена моят сихди!

Всички керванджии изтичаха навън от бивака и тахтиреуаната остана без охрана. Само след секунди се озовах при нея и рязко дръпнах завесите. Предположението ми се потвърди. Видях момченце с тъмен цвят на кожата и черна коса, което бе на около пет години. Бяха го вързали. Освободих го с няколко бързи движения на ножа, после го грабнах, издърпах го навън и бързо се втурнах обратно през процепа в скалите. Зад мен се разнесоха вече викове:

– Туарегите, туарегите! Бързо на камилите!

– Кротувай и не се бой, аз ще те спася! – прошепнах аз на момчето на арабски, защото не владеех езика на туарегите. То или ме разбра, или просто от страх не се помръдна.

Възможно най-бързо се промъкнах през процепа. Отвън Камил ме очакваше вече край моето животно. Подадох му детето и се качих на седлото. В същия момент дочухме първите изстрели. Той вдигна момчето, за да го поема, и се втурна към своята камила. После, без да ни забележи някой, ние се отдалечихме, докато зад нас вече бушуваше ожесточена схватка.

Отначало следвахме проточилите се навътре в пустинята скали, а когато стигнахме до самите планински възвишения, яздихме два часа успоредно на тях в полите им, докато най-сетне се добрахме до едно място, което ми се стори подходящо за моята цел. Там имаше твърде подобен на рампа естествен път, който, макар да беше тесен, се изкачваше

тъй плавно нагоре, че камилите ни можеха да минат по него. Той ни отведе до един истински бастион сред скалите. За моя радост разбрах, че наоколо нямаше по-високи възвишения, нито пък се виждаше друг път към бастиона освен вече споменатата „рампа“. Тук бяхме в безопасност, понеже лесно можехме да се защитаваме и срещу далеч по-многочислен вражески отряд, без изобщо да говорим, че в лицето на момчето имахме и такъв заложник, чрез който можехме да изнудим противниците си да се съгласят на всякакви условия.

Насочих вниманието си към момчето, което седеше на един камък и ми хвърляше къде изплашени, къде доверчиви погледи.

То беше хубаво, мургаво хлапе с огнени очи, чиито блясък бе по-мътнял от жажда, глад, страх и мъка. Попитах го:

- Говориш ли арабски?
- Да – отвърна то за моя радост.
- Как те наричат? – продължих да разпитвам.
- Калоба.
- Кой е баща ти?
- Рагата, върховният шейх на всички келоуи.

Значи моето предположение се беше оказало вярно. Момчето беше син на вожда на туарегите, които ни бяха нападнали. От него узнах как беше попаднало в плен на тибусите. След като баща му заедно с воините си бил заминал по работа, се появил някакъв мним хауса и помолил да му окажат гостоприемство. Разрешили му да остане, но през нощта, когато всички спели, той грабнал детето и го отвел до място, където го чакали деветнайсет мъже с една тахтиреуана. Похитителят на момчето бил предводителят на тибусите, който бил не само смъртен враг на туарегите келоуи, но и имал кърваво да си отмъщава на техния шейх. Ето защо се решил да му погоди този наистина много дързък номер и да отвлече единствения син на своя най-върл враг. Малкият ме попита дали ще го върна на баща му и аз му отговорих утвърдително. Имах следния план: предполагам с доста голяма сигурност, че туарегите са останали в бивака ни и исках още тази вечер да отида там и да кажа на предводителя им, че синът му е в ръцете ми, но съм готов да го разменя срещу търговеца Абрам Бен Сакир заедно с всичките му хора, камили и стоки. Бях убеден, че туарегът щеше да се съгласи. Междувременно Камил щеше да пази момчето, което няхах намерение да върна на баща му, преди да видя условията си изпълнени, както и преди да съм получил тържественото уверение, че ще се отнасят с мен и Камил като с приятели на племето. След като хапнахме съвсем скромно, аз легнах да спя. Камил

трябваше да остане на пост и да ме събуди, щом започне да се смрачава. После възседнах хеджината и се отправих към бивака.

Достигнах целта си без никакви пречки. Около огъня бяха насядали победителите, около седемдесет туареги, а наблизко лежаха вързаните пленници, сред които се намираше жив и здрав и търговецът от Мурсук Абрам Бен Сакир. Безстрашно се насочих към огъня, без да обръщам внимание на суматохата, предизвикана от внезапното ми доброволно появяване. Един от насядалите хора скочи на крака и изкрещя:

– Този е Кара Бен Немзи, християнското псе, което ме удари! Дръжте го и го вържете!

Беше кабирът. От смайване никой не се помръдна, за да се отзове на призива му. Тогава самият той се опита да ме сграбчи, но аз го блъснах така, че отлетя настрани, и попитах:

– Къде е Рагата, предводителят на тези туареги?

– Аз съм Рагата – отговори ми един от мъжете с дързък вид и мрачен поглед, до когото бе седял кабирът. – Ако наистина си християнското куче, за което ми разказа моят съгледвач, тогава сигурно само умопомрачението ти те е накарало да се върнеш тук. Отмъстителят ще те хване и ще умреш в страшни мъки.

– Не говори прибръзано! Един християнин не се бои от отмъщение то на някой мюсюлманин, защото Иса Бен Мириям¹⁸ е по-могъщ от Мохамед.

Тези думи предизвикаха буря от гневни викове, а Рагата яростно ми кресна:

– Ти дръзваш да хулиш Пророка, в сравнение с когото вашият Иса не е нещо повече от лек полъх на ветрец? Ние ще...

– Мълчи! – прекъснах го. – Първо чуй какво искам да ти кажа! Ти имаш момче, което се нарича Калоба, нали?

– Да – учудено отвърна той.

– Това момче е било отвлечено и единствено аз, християнинът, съм в състояние да ти го върна. Никакъв Мохамед не може да ти го доведе и нито един от вашите халифи няма да успее да го намери. А сега ако искаш, убий ме!

Минах между туарегите и седнах до техния предводител. Лесно можете да си представите какво впечатление направи както поведението ми, така и неочакваната вест. Отначало не искаха да ми повярват, но аз им разказах всичко, а после им показах и една медна сувар,¹⁹ която бях

18. Исус, сина на Мария. Б. нем. изд.

свалил от ръката на момчето и я бях взел като доказателство. Тогава най-сетне ми повярваха и гневът им се насочи към тибусите, които обаче отрекоха всичко и заявиха, че нищо не са чували за някакво си туарегче. Започнаха се дълги преговори, при които трябваше да положи огромни усилия и да използвам какви ли не средства, за да постигна своята цел. На мен и на Камил обещаха да не ни докосват, същото се отнасяше и до собствеността ни. Абрам Бен Сакир и неговите хора щяха да получат свободата си, както и всичко, което им беше отнето. Обаче за тибусите не успях да постигна нищо. В замяна на това трябваше веднага да тръгна на път, придружаван от неколцина туареги, за да доведе момчето. Споразумението ни бе подкрепено от туарегите с такива най-свети клетви, че ми се струваше невъзможно да мисля за коварство и предателство от тяхна страна. Единствените ми опасения идваха от страна на кабира, защото той с голяма готовност се съгласи с общото решение, макар че преди това бе проявил такава жажда за отмъщение.

Тръгнах с туарегите и след четири часа доведохме момчето при баща му. Естествено Камил беше вече с мен. Радостта, която Рагата прояви, когато видя сина си, засили доверието ми и отслаби моята предпазливост. Тибусите бяха обсипани с люти клетви за кръвно отмъщение, а аз чувах само благодарствени думи и срещах дружелюбни погледи. Не обръщах повече никакво внимание на преминаващите от време на време зад гърба ми туареги, докато изведнъж получих по главата силен удар с приклад, от който загубих съзнание.

Когато се съвзех, видях, че двамата с Камил лежим на земята при другите пленници. Бяхме вързани и ограбени. Пред мен беше застанал кабирът, който подигравателно ми извика:

– Сега получи онова, което заслужаваш, проклето християнско псе! Вече си мой и ще умреш така, както не могат да те умъртвят и хиляда дяволи!

Шейхът чу тези думи, приближи се и със същия язвителен тон ми подхвърли:

– Хайде сега пак кажи, че твоят Иса е по-могъщ от Мохамед! Призови го да те освободи и да те избави от смъртта!

Главата ме болеше. Опитах се да потисна болката и отговорих:

– Не изговаряй тези две имена едно до друго! Иса Бен Мириям е Син Божи, Спасител на света, както и Божествен цар на истината и справедливостта. А срам и позор е за един Пророк да се полагат най-

свети клетви в негово име само за да бъдат веднага след това престъпени.

Затворих очи, без да обръщам повече внимание нито на ритниците, които получавах, нито на заплахите, които ми подхвърляха. Лежах така доста дълго време, докато изведнъж нещо меко и нежно погали бузата ми и тих гласец ми прошепна в ухото:

– Енте тайиб – ти си добър!

Отворих очи и видях, че до мен беше коленичило момчето, чиято ръка ме бе помилвала. Тъй като никой не биваше да го забележи тук, то побърза безшумно да се отдалечи. Енте тайиб -колко добре ми подеждваха тези думи от устата на едно дете! Но колко ли време щеше да измине, докато и тази уста започнеше да проклина и хули християнството!

Моят храбър Камил лежеше до мен и ми проглуши ушите със своите вайканици. Но аз не им обръщах никакво внимание и най-сетне той се укроти и двамата заспахме, обаче скоро ни събуди утринната молитва. Тогава видяхме, че всички се приготвиха отново да тръгнат на път. Вдигнаха ни върху ездитни камили, където ни вързаха, и после поехме нататък с бавна крачка, защото с нас имаше и товарни животни.

Пътят ни водеше на югозапад, навлизайки навътре в пустинята. Не полъхваше никакъв ветрец, небето беше безоблачно и ни обещаваше обикновен ден, типичен за Сахара. Ала друго ни било писано. Дори по пладне още никой не подозираше каква опасност се надигаше зад нас. Току-що бяхме спрели, за да изчакаме да отминат най-горещите часове, когато шейхът се приближи до мен, погледна ме нагло право в очите и посочи с ръка наляво, нейде в далечината.

– Ей там се простира Ер рамл ал хелак, страшното пясъчно езеро, което поглъща безвъзвратно всеки човек, чийто крак стъпи в него. Решихме там да те хвърлим да потънеш и сме много любопитни дали любимият ти Иса Бен Мириям ще спаси своя поклонник.

Дали действително имаше намерение да ме обрече на такава ужасна смърт, или просто искаше само да ме изплаши? Не го удостоих с отговор и той си тръгна разочарован, като ме проклинаше.

Слънцето бе започнало вече да се спуска към хоризонта и ние отново тръгнахме на път. Не бяхме яздили и половин час, когато забелязах, че всички камили сами ускориха ход, на което обаче никой друг не обърна внимание. Свикнал да не изпускам от очи и най-незначителната дреболия, малко по-късно видях, че без изключение всички животни се стремяха да се отклонят на юг от посоката, в която се движехме. Следователно нейде на север зад гърба ни имаше нещо, което ги безпокоеше.

Доколкото ми позволяваха въжетата, се извърнах назад и в споменатата посока забелязах малък, лек, подобен на паяжина, облак. Веднага разбрах каква опасност ни заплашваше, защото познавах всички признаци на различните пустинни ветрове.

– Хей, хора! – извиках напред. – Побързайте да стигнем до някое по-закрито място, защото зад нас се надига пясъчна буря!

Отначало се изсмяха на предупреждението ми, но само след няколко минути лицата им станаха сериозни. Облачето се разрасна и потъмня. Тогава керванджиите грабнаха камшиците и камилите се втурнаха с всички сили напред. Скоро облакът покри цялото небе зад нас. Боже мили, та ние бяхме вързани върху животните! Какво ли щеше да стане с нас, когато те се хвърлеха на земята?

– Развържете ни, развържете ни! – изкрещях аз, колкото сила имах.

– Не, никой да не ги развързва! – проехтя гласът на шейха. – Нека всички загинат в пясъците и да отидат право в геената!

При тези думи изпаднах в такава ярост, която ми удвои силите. Последва силен напън на стегнатите ми мускули и едното от въжетата се скъса, а веднага след това се скъса и второто. Навярно и двете са имали по някое протрито място. Не бях повече вързан и пришпорих животното си до крайния предел на силите му. Пред мен яздеше кабирът. Настигнах го и камилите ни почти се допряха. Тогава го сграбчих с лявата си ръка, придърпах го към мен, с дясната си ръка измъкнах ножа от пояса му и после така го блъснах, че той падна от камилата, а тя продължи да препуска без него. Минута по-късно бях вече при Камил, чиито въжета прерязах, докато бясно галопирахме, след това догоних и Абрам Бен Сакир, когото също освободих от въжетата с две бързи движения на ножа. Нямах време да помисля и за другите пленници, понеже зад нас проехтя силен бучащ звук като от огромна тръба и когато се обърнах, видях тъмна стена, която се издигаше сякаш от земята до небето и сигурно скоро щеше да ни догони. Това беше вдигнатият във въздуха пясък, който като нищо можеше да ни погребее.

Ето че вече и пред нас започна да притъмнява. В този миг бурята ме настигна! Тя ме сграбчи, като че искаше да ме събори от камилата. Вкопчих се в предния край на седлото. Силният вятър блъскаше напред животното с такава сила, че то едва смогваше да тича с непосилна за него скорост, само и само да не падне. И все пак това бе само бурята, пясъкът още не ни беше догонил. Може би имаше някаква възможност за спасение. И ето, ето че видях препускащите пред мен ездачи да се разпърсват. Бяха стигнали до „уар“-а. Там имаше огромни камъни и скални

късове, зад които човек можеше да намери прикритие и да си поеме дъх. Изобщо не беше нужно да насочвам моята хеджина, защото я водеше нейният инстинкт. Тя изтича точно до един такъв къс скала и се хвърли на земята зад него толкова бързо, че едва успях да скоча от седлото. Мушнах се между камилата и скалата, напъхах единия край на ризата си в устата, а с тюрбана увих цялата си глава. Едва бях смогнал да направя това, когато пясъкът ме достигна и започна да пада върху мен като някоя сриваща се стена. После, единственото чувство, което изпитвах, беше необходимостта да си поема дъх.

Колко дълго продължи бурята ли? Не знам. Но по едно време около мен изведнъж стана злоещо тихо, а камилата до мен се раздвижи. Опитвах се да се изправа и успях с голяма мъка. След като бях вече на крака, забелязах какъв огромен товар от пясък е лежал върху мен. Той се беше напъхал във всички отвори на тялото ми – и в носа, и в ушите, та дори и в устата ми бе влязъл пясък като фино брашно, макар че цялата ми глава беше обвита в тюрбана. Бях държал очите си здраво затворени и въпреки това под клепачите ми беше попаднал този много фин пясък. Дълго се занимавах с почистването на очите си, та поне да престанат да ме болят. После се огледах.

Навсякъде видях камъни, иззад които камили и хора се изравяха изпод пясъка. Моята хеджина също се бе изправила. Особено опасно бе положението на пленниците, останали вързани върху животните, които се бяха хвърлили на земята заедно с тях, и сега, след като камилите се изправиха, клетниците висяха по тях във всевъзможни странни и опасни пози. Започнах да газя из пясъка и да ги освобождавам един подир друг, като прорязвах въжетата им. Туарегите не ми попречиха, защото бяха твърде много заети със самите себе си. Но и да се беше опитал някой да ме спре, щеше да е напразно. Вече не бях вързан и имах нож. Наистина, ако в ръцете ми бяха и моите пушки, тогава ... ха, пушките ми! беше ги взел шейхът на туарегите. Къде ли беше той? Потърсих го с поглед и го видях да излиза иззад една скала. Беше без оръжия и току-що се бе изровил от пясъка. Той тръгна да обикаля своите хора и аз предположих, че ги разпитваше за сина си, който никъде не се виждаше. Реших да използвам този изгоден случай. Колкото повече шейхът се отдалечаваше от камилата си, толкова повече аз се приближавах до нея. Само за минута-две отново си възвърнах цялата моя собственост, а после се оттеглих. Липсваше ми единствено хаикът, който също трябваше да си взема обратно.

За щастие, пясъчната буря не беше от най-опасните и бе траяла

кратко време. Никой не беше пострадал и скоро видяхме откъм северо-запад към нас да се приближава върволица от хора и животни и се оказа, че са товарните камили заедно с камиларите, които горе-долу леко се бяха отървали от самума.

Само един човек бе обзет от страх и тревога и това беше шейхът на туарегите, който не можеше да намери сина си. Той разпитваше всеки и не спираше да се вайка, ала без успех. Невъзможно бе пясъкът да е засипал изцяло тахтиреуаната с нейните високи пръти, следователно все една част от нея трябваше да се вижда.

Аз и Камил се събрахме с Абрам Бен Сакир и хората му на едно място. Те се надпреварваха да разказват какви ли не ужасии, но преди всичко трябваше да сме благодарни на пясъчната буря, защото тя бе станала наш спасител. Бяхме твърдо решени в никакъв случай да не допускате пак да ни пленят, макар че аз бях единственият човек, който си беше възвърнал оръжията.

В същия момент, когато пристигнаха товарните камили, шейхът на туарегите се приближи до нас и смаяно попита:

– Вие сте свободни, а ти си взел пушките си? Веднага ще заповядам пак да ви вържат, псета такива!

Той се обърна, за да извика своите туареги, но аз му попречих, като го сграбчих изотзад, бързо го съборих на земята, затиснах го с коляно, допрях ножа си в гърдите му и със заплашителен глас му заповядах:

– Мълчи, подлеце! Ха си издал някакъв звук, ха съм забил острието в сърцето ти! Сега добре ще опознаеш хората, които наричаш псета!

Той беше толкова изненадан, че нито се помръдна, нито пък отвори уста да каже нещо.

Ако не искате пак да попаднете в ръцете на туарегите, веднага направете каквото ви кажа! – наредих на застаналите около нас хора на търговеца. – Държа го здраво. Вържете му ръцете и краката!

След като изпълниха заповедта ми, попитах шейха:

– Твоят разузнавач, който искаше да ни стане кабир, не ти ли каза, че притежавам омагьосани пушки?

– Каза ми – гневно процеди той. Но явно се и страхуваше.

– Тогава знай, че сте загубени, ако дръзнеш да се противиш. Не искам нито живота ви, нито каквото и да било друго от вас, настоявам само да спазвате обещанието, което ми дадохте снощи. Ако си съгласен, ще те освободя и на никой от хората ти няма да падне и косъм от главата. Откажеш ли, ще забия ножа в сърцето ти, а после ще застрелям всеки туарег, който се приближи до нас на по-малко от петстотин крачки.

Бързо решавай! Ще броя до десет. След това срокът изтича и ще ти забия острието.

Разголих гърдите му, допрых върха на ножа върху кожата му така, че добре да го почувства, стиснах го леко с лявата си ръка за гърлото и започнах да броя:

– Уахид... иснен... селас... арба... камс...

– Спри, спри! – извика той. – Ти не си мюсюлманин, но не си и християнин, ами си истински дявол! Затова трябва да ти се подчинявам.

– Значи сме свободни и ще получим обратно всичката си собственост, така ли?

– Да.

– Не си мисли, че пак ще ни дадеш някакво обещание, което после няма да спазиш! Сега ще заповядаш на хората си да се отдалечат поне на хиляда крачки от нас. Ще разрешим на десет от тях да дойдат тук един по един, за да доведат камилите ни и да донесат цялата ни останала собственост. Ще те освободя едва след като това стане и после ще продължите пътя си, докато ние ще поемем обратно. Съгласен ли си, или не? Не забравяй, че броих само до пет! Сега продължавам!

Започнах да натискам острието на ножа все по-силно върху гърдите му, докато той най-сетне умолително каза:

– Махни ножа! Ще направя каквото искаш от мен.

– Острието ще остане върху гърдите ти, докато видя, че условията ми са изпълнени.

Повечето туареги се бяха събрали около товарните камили. В този момент един от тях тичешком се насочи към нас, като още отдалече завика:

– Къде е шейхът? Нещо...

Той млъкна и изплашено спря, защото по мой знак нашият кръг се разтвори и туарегът видя вързания шейх да лежи на пясъка, както и мен, притиснал го с коляно и с нож в ръка.

– Аллах керим! – едва продума той. – Не сте вече вързани, а там лежи...

– Както виждаш тук лежи вашият шейх! – прекъснах го аз. – Ако искаш да спасиш и неговия, и вашия живот, ела тук и чуй какво ще ти кажа!

Той се приближи съвсем до нас и много заслужаваше да се види как, разтреперан от ярост, единият даваше заповедите си, а другият, също така обзет от гняв, мълчаливо ги изслуша и после се отдалечи, за да ги изпълни. Видяхме как туарегите се събраха и започнаха да се

съвещават, като неспирно крещяха. После един подир друг при нас дойдоха десет от тях, за да ни върнат собствеността, разбира се, включително и камилите, а другите се оттеглиха на далеч по-голямо разстояние, отколкото бях поискал. След като получихме всичко, шейхът каза:

– Няма какво повече да искате от нас и сега ще разбера дали ще удържиш на думата си, или не. Пусни ме да си вървя!

– Един християнин винаги държи на думата си – отвърнах му аз. – А мохамеданинът често опозорява брадите на своя Пророк и на своите халифи с лъжи и клетви, които престъпва. Нали виждаш, че тези мъже са си получили пушките и са ги заредили. Ако ги принудиш да стрелят, всеки куршум ще улучи по някой от твоите хора. И така, гледай час по-скоро да изчезнете от очите ни!

– Налага ни се още да останем, защото синът ми е изчезнал.

– Тогава търси го по-бързо, защото няма да напуснем ура, преди да сме се убедили, че нямате намерение да се върнете.

С тези думи аз го развързах. Той стана, тръгна си, но само след няколко крачки се спря, обърна се към мен, вдигна десницата си като за клетва и с непримирима омраза в гласа каза:

– Ти си първият неверник, който ме побеждава, но ще си останеш и единственият. Избягай далеч от тази страна, защото видят ли те очите ми отново, още първият ми поглед ще означава за теб смърт! Аллах да те прокълне!

Той се отдалечи. Щом стигна при своите туареги, изглежда те го посрещнаха с упреци. После се разпръснаха, за да търсят малкия Калоба. Ние се радвахме на щастливия край на нашето приключение, заедно с камилите се разположихме на бивак между каменните късове и започнахме да следим напразните усилия на туарегите да намерят изчезналото момче. С удоволствие бих отишъл да им помагам, защото в ушите ми все още звучаха неговите приятелски думи „енте тайиб“ – „ти си добър“, но не биваше да рискувам да се присъединя към онези озлобени и отмъстителни хора. Изглежда те най-сетне откриха някаква следа, защото се втурнаха към камилите си, възседнаха ги и препуснаха на юг. Ние чувахме виковете им, но поради голямото разстояние не разбирахме отделните думи.

След като изчезнаха, изчакахме още около половин час, а после предположихме, че няма да се върнат и започнахме да се приготвяме за път. Тъкмо се канех да възседна хеджината си, когато моят слуга Камил посочи с ръка на юг и извика:

– Чакай малко, сихди! Ей там се задават ездачи! Наистина беше

така. Видяхме десетина мъже на камили, които бясно препускаха към нас. Скоро ги разпознахме. Бяха туарегите начело със своя шейх.

Какво ли искаха? Дали не ни готвеха някаква клопка? Взех карабината „Хенри“ в ръка, за да не им позволя да се приближат към нас.

– Не стреляй, идваме в мир! – силно извика шейхът. Неговите придружители спряха и той се приближи сам. Тогава аз наведох дулото на пушката към земята. Той не беше опасен за нас. На около петдесетина крачки туарегът спря камилата си и умолително каза:

– Пусни ме да дойда до теб, сихди! Не идвам като враг, а като молител, комуто единствено ти можеш да помогнеш!

Той смуши животното си да се приближи съвсем, но остана на седлото. Бях любопитен да чуя какво иска от мен. Едва ли беше нещо значително, понеже лицето му бе разкривено от страх, а гърдите му с мъка си поемаха въздух.

– Качвай се на седлото и ела бързо с мен! – извика ми той. – Ние не знаем какво да правим. Само ти можеш да спасиш моето момче Калоба!

– Какво е станало с него? Къде е то?

– Намира се сред Гибелните пясъци. Пустинната буря го е отнесла право в Рамл ал хелак, откъдето не може да го избави нито Аллах, нито Пророкът.

– И ти мислиш, че ще го спася тъкмо аз, гяурът?

– Да, вие християните знаете всичко, запознати сте с висините и дълбините на онова, което е възможно, очите ви виждат невидимото, а ръцете ви не изпускат каквото искате да задържите.

Дали казваше истината, или лъжеше, за да ме подмами в някоя клопка? Погледнах го изпитателно. Не, това лице не можеше да лъже. Изписаният по него смъртен страх беше неподправен. Тук нямаше място нито за подозрения, нито за колебание. Възседнах камилата си. Вярно, отново се опитаха да ме завладеят подозрения, но думите на момчето „енте тайиб, енте тайиб – ти си добър, ти си добър“ все още звучаха в мен. Те заглушиха гласа на съмненията и опасенията и ние полетяхме напред, за да спасим изпадналото в беда дете, или пък... за да се изправя повторно пред смъртна опасност. Скоро стигнахме до мястото, където скалите отстъпваха настрани. Там се бяха спрели туарегите. Камилите им лежах на пясъка с обърнати към нас глави. Още от пръв поглед схванах какво е положението.

Пред себе си видях ръбовете на почти кръгъл огромен „котел“ сред скалите, чийто диаметър възлизаше приблизително на два километра. Дълбочината му си оставаше за мен неизвестна, но сигурно не беше

малка, защото каменните му стени се спускаха почти отвесно надолу. Невъзможно бе да се каже каква течност имаше в този „котел“. Изглежда съдържанието му се състоеше от мокър, съвсем фин и лек пясък, който не бе в състояние да издържи никаква тежест. Представете си, че първоначално този огромен котел е бил пълен с вода или с каквато и да било друга течност. После пясъкът бил навян от пустинните бури. По-тежката долна част от такава пясъчна маса, понесена от самума, каквото бяхме преживели и ние, е била задържана от високите скалисти ръбове, а вдигнатият високо горе във въздуха лек, кажи-речи безтегловен, прах е преминал над тях и се е спуснал и се е натрупал върху водата, без да потъне, защото не е бил по-тежък от нея. Ето така си представях образуването на това пясъчно езеро и не мисля, че се заблуждавах. Тежко и горко на онзи, който попаднеше в него! На около двацет и пет метра от „брега на гибелта“ видях тахтиреуаната. Тънката и лека материя, с която беше покрита, както и дългите пръти със знаменцата, стърчащи доста навън и от двете ѝ страни, не ѝ позволяваха да потъне. Вътре седеше туарегчето Калоба. Момчето бе достатъчно разумно да не се движи, но непрекъснато викаше за помощ. Веднага щом ме зърна, то жално проплака:

– Та'ал, та'ал йа сихди! Халисни мин ал мот, медед, медед -ела, ела, о сихди! Спаси ме от смъртта, помощ, помощ!

– Идвам! – отвърнах аз, докато скачах от седлото. – Стой мирен, за да не изгубиш равновесие!

Туарегите стояха безмълвни. Очаквателните им погледи не се откъсваха от мен, наистина мрачни погледи, но в тях не бе останала и следа от омраза и жажда за отмъщение. Предводителят им също слезе от камилата си. Щом чу думите ми, в голямата си радост той хвана и двете ми ръце.

– Ти ще отидеш при него? Смяташ, че е възможно да бъде спасен?

– За Бог няма нещо невъзможно – отговорих му. – Вярно, опасността е голяма, но ако Всемогъщият ме подкрепи, ще ти доведе сина здрав и читав. Ала ако Бог е решил другояче, то аз ще загина заедно с детето.

– Ти няма да загинеш, а ще спасиш Калоба. Аллах е всемогъщ, а Мохамед е велик. Мъже, молете се заедно с мен!

Следвайки тази подкана, туарегите се обърнаха на изток, вдигнаха високо ръце и три пъти извикаха:

– Аллах 'л кудрет ал илахийе, у е Мохамед кебир – Аллах е всемогъщество, а Мохамед е велик!

Не ми се искаше да казвам каквото и да било, но да славиш

Мохамед като велик и същевременно да разчиташ на помощта на един християнин, това някак си не ми харесваше и щом туарегите млъкнаха, със силен глас се обърнах към шейха:

– Мохамед кебир ли? Той ли е велик? Значи напразно бих път до-тук, така ли? Е, добре, тогава нека почакаме и да видим как Мохамед ще доведе момчето ти при теб!

Настаних се най-удобно върху пясъка. Тогава шейхът ме сграбчи за рамото и извика:

– Не'усу биллах! За Бога! Сядаш си най-спокойно, а сам каза, че не бива да се губи нито миг!

– Аз и сега съм на същото мнение и се надявам, че така мисли и Мохамед, когото призовахте на помощ. Но нека той побърза, иначе синът ти е загубен! Каквото мога да направя, го мога само като оръдие, изпълняващо волята на Всевишния, обаче за мен той не се казва Мохамед, а Иса Бен Мириям.

– Тогава имай милост и спаси сина ми в името на твоя Иса Бен Мириям!

– След като призовахте на помощ Мохамед? Не! Нима искаш от небето да се спусне ен ниср,²⁰ когато е повикано ал усфур?²¹ Ей там наблизо един млад привърженик на Мохамед виси на косъм над зейналата паст на смъртта, а тук са застанали осемдесет муминин,²² на които никой пророк не може да придаде силата и смелостта да го спасят, докато един-единствен християнин, уповавайки се на Иса Бен Мириям, е готов да поеме този страшен риск. Как тогава можеш още да питаш кой е помощъщ и по-велик, Иса или Мохамед? Изглежда ти не познаваш добре учението на вашия Пророк. Нима той не е казал, че когато дойде денят на Страшния съд, Иса Бен Мириям ще слезе на земята и ще отиде в джамията на омаядите в Дамаск, за да съди всички живи и всички умрели? Не са ли тогава в ръцете на моя Иса и блаженството, и проклятието? Хайде, кажи ми сега каква власт е дадена на вашия Мохамед! Никаква!

– Сихди, как ме измъчваш! Спориш за вярата, а там синът ми е в смъртна... о, Аллах, Аллах! Не виждаш ли, че тахтиреуаната се заклати, че той ще падне и ще потъне?

Той не извика тези думи, не, а направо ги изрева в обезелия го панически страх. Момчето видя, че седнах на земята. Започна да крещи за помощ още по-силно отпреди, като се навеждаше толкова силно от

20. Орел. Б. нем. изд.

21. Врабче. Б. нем. изд.

22. Правоверни. Б. нем. изд.

носилката, че тя се разклати и за малко не се преобърна. Всички туареги започнаха да пригласят на изпълнените с ужас викове на бащата, който в този момент ме сграбчи за раменете и умолително настоя:

– Стани, стани и ни помогни, сихди! Ако спасиш сина на племето ни, ще отдадем почит на Иса Бен Мириям!

– Призовете го и той ще помогне!

Тогава шейхът се обърна към хората си:

– Чухте какво иска този френец от нас. Самият Мохамед е казал, че Иса Бен Мириям ще съди всички живи и мъртви. Значи той е властелин на Божия съд и на вечния живот. Извикайте три пъти заедно с мен: „Иса Бен Мириям акбар!“²³

Бях поискал твърде много от него, ала големият страх за момчето беше завладял всички присъстващи и те вдигнаха ръце също както преди малко. Три пъти проехтя хоровият вик, който никога до този момент не беше излизал от устата на когото и да било от тях.

Едва след това станах на крака.

– Чак дотам не можем да хвърлим въже. Ще трябва да направя келек,²⁴ който да ме отнесе до тахтиреуаната.

– Келек ли? Че от какво? – учуди се шейхът.

– Ти не се ли попита защо взех с нас шатрата на Абрам Бен Сакир? Ако не искам да потъна, салът трябва да е лек, дълъг и широк. От донесената шатра, както и от твоята ще взема лекото платнище, а от прътите им ще изработя скелета на сала. Но преди това ще е необходимо да разбере колко е дълбок пясъкът в езерото и каква тежест може да носи.

Взех един прът от шатра и се приближих до самия край на езерния бряг, който тук не беше лесно забележим, понеже всичко наоколо бе покрито с пясък. Всяка непредпазлива крачка неминуемо щеше да е гибелна за мен. Почувствах, че твърдата земя пред мен изчезна. Коленичих и потопих пръта в пясъчното езеро. Не срещнах никаква съпротива. После вързах един камък за няколко въжета и го спуснах. Въжетата бяха дълги поне двайсет метра и се изнизиха, без камъкът да се натъкне на дъно. Още от самия си бряг пясъчното езеро беше много дълбоко. Обзе ме твърде зловещо чувство, защото ако салът ми не издържеше и попадех в тази пясъчна каша, бях безвъзвратно загубен, понеже естеството на „кашата“ бе такова, че бе невъзможно да плувам в нея.

Залових се с изработването на сала. Сам трябваше да изобретя най-

23. Кебир = велик; акбар = по-велик. Б. нем. изд.

24. Сал. Б. нем. изд.

подходящата за случая направа на това превозно средство. Трябваше да измисля и някакво подходящо гребло. Обичайната форма на веслата за салове можеше да се окаже опасна за мен. Изработих го така, че да става за отблъскване от задната страна на сала. Състоеше се от един прът, в чийто край под прав ъгъл бе закрепена рамка, в която имаше опънато парче от платнище. Веслото ми беше необходимо само на отиване, тъй като на връщане щяха да ме теглят с едно дълго въже, завързано за сала. Другият му край остана в ръцете на туарегите.

Изработването на сала и на веслото ми отне доста време, а това налагаше безброй пъти да подвикваме на момчето, за да поддържаме неговия кураж и неговото търпение. Най-сетне бяхме готови. Но най-трудното тепърва предстоеше. Неизбежно беше салът от ленено платно да е много неустойчив. Всичките му части „играеха“, сякаш щеше да се разпадне всеки миг. Самото качване на него бе рисковано начинание, което криеше опасност за живота ми. Но успях. Туарегите отблъснаха сала от брега с помощта на пръти и после можех вече да използвам веслото. Колко бях щастлив, когато видях, че то добре си вършеше работата! Двайсет и пет метра! Нищо и никакво разстояние за лодка във вода, ала тук, в тази жилава и лепкава каша това означаваше половинчасово изпълнено със страх физическо напрежение! Често бях изпадал в какви ли не опасни положения, но за пръв път изпитвах подобно чувство. Косата ми настръхна от това сатанинско, разкъсващо нервите мляскане, пляскане, съскане, образуване и пукане на мехури в подобната на рядка кал маса, през която трябваше да тикам сала си напред. Туарегите също бяха обзети от страх, който си личеше по паническите викове, надавани от тях всеки път, когато моето толкова нестабилно превозно средство се заклатеше по-силно, заплашвайки да се преобърне.

Най-сетне се приближих до тахтиреуаната толкова, че салът ми почти я допря.

– Спаси ме, сихди! – жално се молеше момчето.

– Не се тревожи! – успокоих го аз. – Ако спокойно си седиш на мястото и не загубиш равновесие, ще успея да те заведа при баща ти. Ако тахтиреуаната се разклати по-силно, бързо ще се наведеш на онази страна, на която аз ти кажа.

Бях завързал едно тънко въже за предната страна на сала, а на другия му край бях направил примка. Хвърлих я към долния напречен прът на тахтиреуаната. Още при първия опит примката се залови и се затегна около него.

– Теглете, мъже, само че съвсем бавно! – подвикнах към хората на

брега.

Те изпълниха нареждането ми. Въжето се изпъна, салът ми пое по обратния път, а тахтиреуаната го последва. Тя се бе оказала твърде лека, за да потъне, но пък никак не беше пригодена за подобен начин на придвижване. Носилката се клатеше насам-натам и сигурно щеше да се преобърне, ако не бях помислил и за това обстоятелство и не бях взел още две други въжета. Хвърлих примките им надясно и наляво около външните краища на горния напречен прът и тогава вече можех да придам по-голяма устойчивост на тахтиреуаната, като дърпах ту от едната, ту от другата страна. За щастие, момчето прояви достатъчно разсъдливост да се накланя според нуждата ту насам, ту натам, както му подвикнех. Така то улесни задачата ми да поддържам равновесието на носилката.

Въпреки всичко връщането ми премина много по-бавно от отиването. Необходими ни бяха около четиридесет и пет минути, докато салът стигна до брега.

Бащата грабна момчето и го притисна до гърдите си, а туарегите залукуваха. Но аз безмълвно се отдалечих малко встрани и склочи ръце за молитва. Тогава чух зад гърба си гласа на шейха:

– Той се моли. Християнин е, ала първо отдава дължимата се почит на Аллаха, а ние крещим като умопобъркани и не се сещаме за Всемогъщия, който изпрати спасението на момчето. Нима френецът не е по-благочестив от нас? Нека го зарадваме като благодарим на неговия велик Муаун!

От осемдесет гърла проехтя трикратно викът:

– Иса Бен Мириям акбар!

После той се приближи до мен, прегърна ме и ме целуна.

– Сихди, много съгрешихме към теб. Кажи ми как можем да изкупим вината си! Ще направим каквото ти речеш! Поискай най-хубавата ми кобила, най-хубавите ми десет камили, поискай каквото пожелаеш, всичко ще ти дам!

Да ми предложи най-хубавата си кобила, това наистина беше забележителен израз на благодарност! Всички наостриха слух да чуят какво сях да поискам.

– Да, ще те помоля за нещо – отвърнах аз – и ако изпълниш желанието ми, ще спечелиш както моята благодарност, така и благоволение-то на Аллаха.

– Кажи какво ето!

– Никога повече не проклинай християнин! Повярвай ми, за нас

небето е по-широко отворено, отколкото за вас! Мохамед ви донесе омразата и отмъщението, а Иса ни даде любовта и помирението. Мохамед беше човек и грешник, като всички нас, а Иса е истински Бог во веки веков. Вие газите в кръв и заради една-единствена дума сте готови да унищожите собствените си братя, а ние обичаме даже враговете си и рискуваме живота си и за онези, които се опитват да ни погубят. Винаги си спомняй какво преживя днес! Вярата на християните сигурно е по-добра и по-хубава от вярата, донесена ви от Мохамед. Ние го наричаме Неби касиб, фалшивия Пророк. Не мога да искам от теб и ти да мислиш същото, но те моля поне да не вярваш повече, че мюсюлманинът стои високо над християнина. Любовта е разпознавателният белег за истинската вяра. Който носи в сърцето си любовта и я дарява на другите, той е с много по-голяма сигурност чадло Божие от онзи, в чието сърце живеят омразата и жаждата за отмъщение.

Той дълго стоя безмълвен, със забит в земята поглед, ала после ми подаде ръка и каза:

– Думите ти са като неизвестни за мен перли, които неочаквано откривам. Ще ги запазя в сърцето си. Вече ти казах, че си първият християнин, който ме побеждава и ще останеш последният и единственият, комуто това се е удало. Но ето че отново ме победи. Първият път го направих с оръжията си, а сега – с доброта и помирение. Благодаря ти за това поражение, защото то не ме унизи, а ме дари с един приятел. Искаш ли да бъдеш мой брат, почитан и уважаван от цялото ни племе, който ще е добре дошъл в нашите колиби и шатри?

– Да!

– Тогава нека напуснем това гибелно място и се върнем при Абрам Бен Сакир, за да се разположим там на бивак и да сключим приятелство според законите на пустинята. Твоята молитва избави сина ми от смърт. Твоят приятел е и мой приятел, а нека и моят враг бъде твой враг! Сърцето ми ти принадлежи, както и твоето сърце става мое, защото ти ми донесе любов вместо отмъщение. Аллах йебарик фик – Бог да те благослови!

КРАЙ

© 1994 Веселин Радков, превод от немски

Karl May
Sand des Verderbens

Източник: <http://bezmonitor.com>

Публикация:

ИЗБРАНИ ПРОИЗВЕДЕНИЯ. ТОМ 16. ГИБЕЛНИ ПЯСЪЦИ. 1994. Издателство „Отечество“. Сборник повести. – Съставител: Веселин РАДКОВ. Превод: Веселин РАДКОВ [преводът е направен от Die Gum ; Der Sand des Verderbens ; Der Kapferkapitan; Von Mursuk bis Kairwan / Karl MAY]. Страници: 304. ISBN: 954-419-043-0 (т. 16)

Originaltitel der Gesammelten Werke:
Sand des Verderbens (Orangen und Datteln) (Bd. 10)

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1846>]